

Förvaltningsberättelse 2022, Vatten och avlopp

Lagstiftning

Enligt 50 § Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska verksamheten bokföras och redovisas enligt god redovisningssed. Resultat- och balansräkningar ska särskilt redovisas, där det ska framgå hur kostnader som är gemensamma med andra verksamheter har fördelats. Redovisningen ska finnas tillgänglig för fastighetsägarna när den är fastställd. Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen (30 §).

Ånge kommuns VA-anläggning

I kommunens VA-anläggning finns 11 vattenverk och 23 avloppsreningsanläggningar. Varje år distribueras 1 300 000 m³ dricksvatten och 1 500 000 m³ spillvatten renas. Kommunen har ca 2 800 abonnemang varav 406 har vattenmätare (företag och hyresfastigheter), 2 200 är enfamiljshus och 150 är fritidsboenden. Distributionsnätet för dricksvatten består av 230 km ledningar, 5 tryckstegringar och 6 reservoarer. Uppsamlingsnätet för spillvatten består av 180 km ledningar och 33 pumpstationer. I det kommunala ledningsnätet finns även 20 km dagvattenledningar.

VA-verksamheten hade 2022 en omsättning på 24 711 tkr.

Årets händelser

- Deltagande på Länsstyrelsens informationsmöten gällande eventuell brist på fällningskemikalier för rening av vatten.
- Kommunen deltog i en regional nödvattenövning i Örnsköldsvik.
- Förändringar i personalstyrkan beroende på bland annat pensionsavgångar. Ny drifttekniker anställdes 2022-12-05.
- En student från utbildningen Vatten- och miljöteknik gjorde sin LIA (lärande i arbete) på VA-verksamheten under våren.
- Arbetet med att ta fram en ny VA-taxa enligt Svenskt Vattens publikation P 120 har påbörjats.

- Bygget av det nya avloppsreningsverket har fortsatt under året. Planen var att verket skulle vara i drift under slutet av 2022 men på grund av en överprövning av maskinupphandlingen så har projektet blivit försenat. Förlängd igångsättningstid har beviljats till 2023-07-02.
- Arbetet med det nya övervakningssystemet fortsätter och ytterligare ett antal anläggningar har driftsatts under året.
- Två projekt beviljades totalt 300 tkr i bidrag från Länsstyrelsen. Bidrag ges till åtgärder som syftar till bättre vattenhushållning och bättre tillgång på dricksvatten. I dessa projekt skall konsultfirman Tyréns AB ta fram handlingar med konkreta förslag på hur Moradals vattentäkt och Gammelboda reservvattentäkt kan utvecklas för att på så sätt säkra upp en långsiktigt hållbar vattenproduktion. Projekten slutredovisades under hösten 2022.
- Ett 70-tal ”smarta” vattenmätare som går att fjärr-avläsa är uppkopplade mot Servanets LoRa-nätverk. Under året har vi även undersökt andra användningsområden med sensorer/mätare som kan kopplas upp till detta nätverk.
- Ånge kommun är med i ett treårigt projekt där Länsstyrelsen tillsammans med länets kommuner mäter förekomsten av narkotika i avloppsvatten. Proverna kommer att analyseras med avseende på amfetamin, kokain, cannabis, MDMA och tramadol. Under 2022 har det tagits prover vid fyra olika tillfällen på avloppsreningsverken i Ånge, Ljungaverk och Fränsta.
- Under 2022 så har 29 läckor åtgärdats.
- Under året har det tagits 581 st vattenprover (dricksvatten och avloppsvatten).

Framtiden

En åldrad infrastruktur, klimatförändringar och förändrade miljökrav bidrar till stora utmaningar för Sveriges alla kommuner. Hela samhället behöver ta ett gemensamt krafttag för att kunna skapa rätt förutsättningar för framtidens VA-system. Ett stort bekymmer, under många år, har varit befolkningsminskningen där vi får allt färre kunder att fördela kostnaderna på för underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna. Nu verkar tillväxten i kommunen gå åt rätt håll vilket kommer att innebära utbyggnad och utveckling där även VA-verksamheten kommer att beröras.

Ånge kommun behöver även se över skyddet för vattentäkterna eftersom inget skyddsområde har en modern och fullt ut relevant utformning. Det äldsta fastställdes så tidigt som 1967 och det modernaste fastställdes 1992.

I nära framtid kommer vi att behöva nyanställa mer personal, framförallt bland driftteknikerna.

Avgifter

Ett hushåll som är anslutet till den kommunala VA-anläggningen betalar årligen fasta avgifter enligt följande:

Vatten och avlopp	8 423 kr
Vatten	3 363 kr
Avlopp	5 061 kr

För ett fritidshus är avgiften:

Vatten och avlopp	6 566 kr
Vatten	2 620 kr
Avlopp	3 948 kr

För anläggning som ej brukar sin anläggning tas det ut avgifter enligt:

Vatten och avlopp	3 245 kr
Vatten	1 829 kr
Avlopp	1 829 kr

För andra fastigheteter se VA-taxan (antagen av Kommunfullmäktige 2021-11-29). VA-taxan finns i sin helhet på kommunens hemsida www.ange.se.

Ekonomi

VA-verksamheten redovisar 2022 ett resultat på 1 491 tkr. 2022 gjordes ingen avsättning för framtida investeringar. Med ett positivt resultat på 1 491 tkr anses 2021 års negativa resultat vara återställt. Totalt uppgår fondering till 6 007 tkr.

Ekonomisk redovisning

I redovisningen av VA-verksamheten ingår det som bokförts på respektive ansvarsområde:

- VA-verk centrala kostnader
- Ofördelad VA-personal
- Vattenverk
- Avloppsreningsverk
- Avloppspumpstationer
- VA-ledningar
- Ledningskartor
- Besiktning och mätning VA
- Skadeersättningar

I de bokförda kostnaderna ingår fördelning av gemensamma kostnader inom Tekniska förvaltningen.

Kundfordringarna redovisas till bokfört. Värdereglering av kundfordring har gjorts men kostnaderna har bokförts under finansiering. Leverantörsskulder redovisas till bokfört värde.

Eventuella leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella investeringsbidrag och planenliga avskrivningar.

Anslutningsavgifter och investeringsbidrag redovisas i balansräkningen som långfristig skuld och avräknas som periodiserad intäkt.

Avskrivningar beräknas från det att anläggningen tas i bruk. Avskrivningstiden anpassas till tillgångens bedömda ekonomiska livslängd.

Kostnader som är gemensamma fördelas en gång per år. Under 2022 är fördelningen enligt följande:

Gemensamma kostnader Tekniska kontoret	Gemensamma centrala kostnader Ånge kommun
Administration	Kommunledning
EDP	Kommunkansli
Geosecma	HR-avdelning
Övrigt (material, porto m.m.)	Ekonomiavdelning
Summa: 510 tkr	Summa: 398 tkr

RESULTATRÄKNING (tkr)				
		2022	2021	2020
	Not			
Verksamhetens intäkter	1	24 711	23 391	23 191
Jämförelsestörande intäkter				
Verksamhetens kostnader	2	-18 913	-20 506	-18 391
Fördelade gemensamma kostnader	3	-510	-510	-510
Fördelade centrala kostnader	3	-398	-403	-511
Jämförelsestörande kostnader		0	0	0
Avskrivningar	4	- 3 096	-3 105	- 3 281
Verksamhetens nettokostnad		1 793	-1 132	499
Finansiella intäkter		0	0	0
Finansiella kostnader	5	-302	-391	-499
Resultat före extraordinära poster		1 491	-1 523	0
Extraordinära intäkter		0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0
Årets resultat	6	1 491	-1 523	0

NOTER RESULTATRÄKNING (tkr)			
	2022	2021	2020
Not 1 Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	0	430	0
VA-avgifter	24 517	22 615	22 903
Anslutningsavgifter	33	33	12
Intäktsförda investeringsbidrag	160	310	238
Övr. momspliktiga avgifter	0	0	31
Övr. momsfria avgifter	1	3	7
Summa externa intäkter	24 711	23 391	23 191
Not 2 Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-6 769	-7 278	-6 428
Varor	-6 006	-6 896	- 6 240
Entreprenad och köp av verksamhet	0	-8	-9
Lokalhyror	-376	-378	-356
Övriga kostnader	-5 761	-5 946	-5 358
Summa kostnader	-18 913	-20 506	-18 391
Not 3 Fördelad gemensamma kostnader			
Gemensamma kostnader tekniska kontoret	-510	-510	-510
Gemensamma centrala kostnader kommunen	-398	-403	-511
Summa kostnader	-908	-913	-1 021
Not 4 Avskrivningar			
Vattenverk	-387	-394	-459
VA-ledningar	-2 428	-2 429	-2 539
Avloppspumpstationer	-56	-56	-56
Reningsverk	-225	-226	-226
Summa avskrivningar	-3 096	-3 105	-3 281
Not 5 Finansiella kostnader			
Räntekostnader på anläggningstillgångar			
Vattenverk	-9	-16	-25
Va-ledningar	-282	-357	-448
Avloppspumpstationer	-4	-5	-7
Reningsverk	-8	-13	-18
Övr. finansiella kostnader	0	0	0
Summa Finansiella kostnader	-302	-391	-499

Not 6			
Resultat 2020	0		
Resultat 2021	-1 523		
Resultat 2022	1 491		
Överuttag/underskott	-32		
2018-års fondering till nytt reningsverk	-4 099		
2019-års fondering till nytt reningsverk	-1 776		
2020-års fondering till nytt reningsverk	-132		
S:a fonderat	-6 007		

		2022	2021	2020
TILLGÅNGAR	Not			
Anläggningstillgångar				
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Fastigheter för affärsverksamhet	7	153 647	151 853	150 955
Ack avskrivning fastigheter för affärsverksamhet		-124 228	-121 427	-118 455
S:a		29 419	30 425	32 501
Maskiner och inventarier	7	1 316	1 016	235
Ackumulerad avskrivning		-616	-221	-186
S:a		700	795	49
Leasade maskiner		1 465	1 465	1 465
Ackumulerad avskrivning		-1 465	-1 465	-1 465
S:a		0	0	0
Pågående ny-, till- och ombyggnad	8	74 301	37 457	12 430
Summa materiella anläggningstillgångar		104 420	68 678	44 980
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar		3 348	8 766	10 193
Ingående mervärdesskatt på leverantörsskulder		499	296	474
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Summa omsättningstillgångar		3 847	9 062	10 667
SUMMA TILLGÅNGAR		108 267	77 739	55 647
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital				
Eget kapital				
Resultatfond				
Årets resultat				
S:a eget kapital				

		2022	2021	2020
<i>Långfristiga skulder</i>				
Lån av kommunen		98 037	65 796	44 136
Långfristig leasingsskuld		0	0	0
Skuld anl./anslutningsavgift		315	327	339
Skuld investeringsbidrag		1 775	1 860	1 945
Fondering för framtida investeringar		6 007	6 007	6 007
S:a långfristiga skulder		106 134	73 989	52 426
<i>Kortfristiga skulder</i>				
Leverantörsskuld		1464	1 996	1 182
Kortfrist del leasingsskuld		0	0	0
Utgående mervärdesskatt på kundfordringar		670	1 753	2 039
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
S:a kortfristiga skulder		2 133	3 749	3 221
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
		108 267	77 739	55 647

Investeringsbidrag redovisas som skuld och avräknas som intäkt över beräknad livslängd.

2022 gjordes ingen avsättning för framtida investeringar. Med ett positivt resultat på 1 491 tkr anses 2021 års negativa resultat vara återställt.

Pga systembyte kan inte de exakta leverantörsskulder tas fram vid årsskiftet, en beräkning har gjorts.

NOTER BALANSRÄKNING (tkr)									
	2022			2021			2020		
Not 7 Anläggningstillgångar									
Fastigheter för affärsverksamhet	Ansk värde	Ack avskrivn	Rest-värde	Ansk värde	Ack avskrivn	Rest-värde	Ansk värde	Ack avskrivn	Rest-värde
Vattenverk	31 137	-30 485	652	31 137	-30 112	1 025	31 137	-29 732	1 405
VA-ledningar*	92 808	-65 028	27 781	91 014	-62 881	28 133	90 117	-60 570	29 547
Avloppspumpstationer	1 810	-1 477	333	1 810	-1 421	388	1 810	-1 365	444
Reningsverk	27 892	-27 238	654	27 892	-27 013	879	27 892	-26 787	1 105
	153 647	-124 228	29 419	151 853	-121 427	30 425	150 955	-118 455	32 501
Maskiner och inventarier									
Rörinspektionskamera (VA-ledningar)	95	-95	0	95	-95	0	95	-87	8
UV-system typ 4AF400T (VA-verk)	140	-127	13	140	-113	27	140	-99	41
Hjullastare	781	-169	612	781	-13	768			
Förrådstält/lagerhall terminalen	300	-225	75						
	1 316	-616	700	1 016	-221	795	235	-186	49
Leasade maskiner									
Leasing Grävmaskin (VA-ledningar)	1 465	-1 465	0	1 465	-1 465	0	1 465	-1 465	0

*Investeringsbidrag och anslutningsavgifter redovisas som skuld och avräknas som intäkt över beräknad livslängd.

2022 gjordes ingen avsättning för framtida investeringar. Totalt uppgår fondering till 6 007 tkr.

	2022			2021			2020		
Årets investeringar									
Fastigheter för affärsverksamhet									
VA-ledningar	1 794	-4	1 790	897	-1	896	1 154	-3	1 151
Maskiner och inventarier									
Hjullastare				781	-13	768			
S:a Årets investeringar				1 679			1 154		
Not 8									
Pågående ny- till- och ombyggnad				2021			2020		
Ledningsnät Östby	1 004			591			540		
Avl. reningsprojekt Fränsta-Torpshammar	68 129			34 057			10 685		
Driftövervakning	3 080			2 810			1 204		
Moradal vattentäkt	60								
Membrananläggning Ånge vattenverk	1 950								
VA-plan avloppspumpstationer	78								
	74 301			37 457			12 430		

*Investeringsbidrag och anslutningsavgifter redovisas som skuld och avräknas som intäkt över beräknad livslängd.

2022 gjordes ingen avsättning för framtida investeringar. Totalt uppgår fondering till 6 007 tkr